

KONTROLLUTVALET I LOM KOMMUNE

Revisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap (NGR)

Kontrollutvalgssekretariatets forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget anbefaler å bestille en foranalyse for å vurdere en mulig forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap (NGR) IKS.
2. Kontrollutvalgets leder gis fullmakt på vegne av kontrollutvalget i Lom kommune til å bestille en foranalyse og velge revisjonsform (eierskapskontroll og/eller forvaltningsrevisjon) av Nord-Gudbrandsdal Revisjonsselskap (NGR) i styremøte i SKNG 23.02.2023.

Kari Louise Hovland
Sekretariatsleder

Tonje Hesthagen
Rådgiver

Bakgrunn

I kommunelovens § 23-2 heter det at kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og selskaper kommunen har eierskap i samt at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll).

Kommunenes revisjonsselskap, Innlandet Revisjon IKS, har påpekt at det kan være fornuftig å gjennomføre en revisjon av Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS (NGR). NGR er et av de største selskapene kommunene i Nord-Gudbrandsdalen samarbeider om, så det er naturlig at kontrollutvalgene i disse kommunene ser nærmere på hvordan eierkommunene følger opp selskapet. Selskapet er organisert som et IKS etter IKS-loven, og det ligger en samarbeidsavtale til grunn for selskapet.

Kontrollutvalgssekretariatet Innlandet er bedt om å være settesekretariat i behandlingen av saken, da ansatt i sekretariatet for kontrollutvalgene i Nord-Gudbrandsdal (SKNG) er inhabil i saken.

Fakta

Innlandet Revisjon IKS har meldt at NGR enkelte år hatt et merforbruk. I 2020 var merforbruket ca. 2,2 mill. kr., mens pr. 31.12.21 viste balansen et regnskapsmessig merforbruk på 0,6 mill. kr.

Revisjonen har også spilt inn at det kan være aktuelt å undersøke nærmere hvordan det regnskapsmessig skiller mellom husholdningsavfall og næringsavfall. Mottak av husholdningsavfall er lovpålagt og skal gjennomføres til selvkost, mens næringsavfall ikke er lovpålagt og kan konkurranseutsettes. Det er derfor viktig å være på vakt overfor kryssubsidiering. Det har også vært skifte av hvem som fører regnskapet på vegne av selskapet, noe som kan være en risiko i denne sammenheng.

En forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak, jf. Kommunelovens § 23-3.

En eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. Kommunelovens § 23-4.

Vurderinger

Innspillene fra revisjonen gir god indikasjon på at det kan være riktig å bestille en foranalyse om en mulig revisjon av NGR. Kontrollutvalgene skal gjennomføre eierskapskontroller der en ser på hvordan kommunene utøver sitt eierskap i kommunale selskaper. NGR er et av de største selskapene kommunene samarbeider om, dermed er det naturlig å se nærmere på hvordan eierkommunene følger opp selskapet. Det er også viktig at man sikrer at det ikke er noen form for kryssubsidiering, da husholdningsavfall skal finansieres via selvkost og dermed innbyggerne. Dette har betydning for innbyggernes tillitt.

Det finnes mange former for samarbeid mellom kommuner. Alle modellene har sine fordeler og ulemper. Noen av ulempene kan blant annet være mindre direkte kommunal styring og kontroll med tjenestene og/eller mer krevende å få til gode samarbeidsrutiner mellom det interkommunale samarbeidet og tilgrensende kommunale tjenester (jf. funn fra Telemarksforskning). Det er og mange fordeler med slike samarbeid, og mange kommuner kunne ikke levert alle tjenester uten noen form for samarbeid. Men i denne sammenheng er det risikoene som har betydning for om man bør igangsette en revisjon eller ikke.

Om det skal gjennomføres en eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon (eller en kombinasjon) er noe kontrollutvalgene og styret i SKNG må diskutere. En orientering fra selskapet ved daglig leder eller styreleder vil være et godt utgangspunkt før behandling av saken. Når slike orienteringer gis, kan det være nyttig å invitere revisjonen spesielt, slik at de innehar den samme informasjonen som kontrollutvalget.

En foranalyse utarbeidet av revisjonen vil kunne gi mer informasjon rundt hvordan en kontroll eller en forvaltningsrevisjon kan eller bør legges opp. Den vil også kunne komme med innspill til aktuelle formål, vinklinger og problemstillinger, og om det bør gjennomføres som en ren eierskapskontroll eller om man også bør se mer på forvaltningen i selskapet. Læringsperspektivet vurderes som viktig i en eventuell revisjon.

Konklusjon

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalgene i eierkommunene til NGR bestiller en foranalyse sammen slik at det kan vurderes hvordan et eventuelt prosjekt kan legges opp med tanke på å avdekke risiko, finne nyttige problemstillinger og få nyttige læringspunkter. Arbeidet kan gjerne startes med en orientering fra selskapet. Ved å gi leder av kontrollutvalget fullmakt til å gjøre bestillinger via styremøte, vil man kunne sikre en effektiv saksbehandling.